

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

**Fargna, Francesco de
Montisfalisci, M.DCC.XVII.**

Casus II. Argumentum. Non ab incipiente sed à perficiente construere
Ecclesiam acquiritur Juspatronatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72191](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72191)

- 1 Licet enim omnes teneantur defendere Ecclesiam, ejusque Bona; tamen juxta hunc Canonem hujusmodi defensio est proprium onus Patroni, qui eam ædificavit, ac de non esse ad esse deduxit: sicuti licet omnes teneantur defendere Proximum suum, tamen defendere Filium est proprium, & speciale onus Patris. *Gloss. in cap. Dilect. de sent. Excomm. in 6. & Gloss. 1. in Can. non infer. 23. quest. 3.*

De secunda Conclusionem agemus infra in Secunda Parte *Can. 26.* Circa autem primam Conclusionem examinantur sequentes Casus concernentes materiam tam constructionis Ecclesiæ, quam Juris illam defendendi; sed quia Textus hic concedit Juspatronatus, seu Jus defendendi Ecclesiam honestioribus hæredibus Constructoris, examinabitur etiam in hoc loco; Qui possint, & qui non possint acquirere Juspatronatus.

ARGUMENTUM.

Murarius impendens operas absque mercede in constructione Ecclesiæ, acquirit Juspatronatus.

SUMMARIUM.

- 1 Murarius impendens operas sine pretio in constructione Ecclesiæ, acquirit in ea Juspatronatus.
- 2 Murarius construens Ecclesiam sine mercede, dicitur construere illam suis sumptibus.

CASUS I.

Murarius construxit Ecclesiam, & noluit mercedem, & pretium à faciente illam construere cum intentione acquirendi in ea Juspatronatus, simul cum eam construere Faciente; quæritur, an acquirat Juspatronatus.

- Respondeo, Murarium impendentem
- 1 operas sine pretio in constructione Ecclesiæ cum intentione acquirendi in ea Juspatronatus, & de consensu Episcopi acquirere Juspatronatus simul cum construere Faciente: Ratio est, quia Textus concedit Juspatronatus ei, qui construxit suis sumptibus; Murarius autem construens Ecclesiam sine pretio, & mercede, dicitur construere illam suis sumptibus cum paria sint, an quis faciat suo sumptu, an laboribus suis *C. ex parte 1. de Censibus, ergo*

acquirat Juspatronatus: secus autem si reciperet mercedem, & pretium suorum operum. Ita *Lambert. de Iurepatr. lib. 1. part. 1. quest. 3. art. 4. Rocch. de eodem tract. in verb. Construxit. Buttr. in cap. Nobis de Iurepatr. num. 14. ibique Anan. num. 6.*

ARGUMENTUM.

Non ab incipiente, sed à perficiente construere Ecclesiam, acquiritur Juspatronatus.

SUMMARIUM.

- 1 Juspatronatus ex constructione acquiritur non incipienti, sed perficienti construere Ecclesiam; Amplia ut ibi
- 2 Voluntas in his, quæ sunt Facti non habetur pro Facto.
- 3 Ex Constructione Ecclesiæ plures possunt esse Patroni.
- 4 Ad hoc ut perficiens Ecclesiam acquirat Juspatronatus in præjudicium incipientis, quid requiritur?

CASUS II.

Titius incœpit ædificare Ecclesiam, & opus reliquit; Cajus autem illam perfecit, hoc patiente Titio; quæritur quis eorum acquirat Juspatronatus?

Respondeo, Cajum acquirere Juspatronatus, quia istud acquiritur ex Constructione Ecclesiæ, quæ constructa dici non potest

potest, dum aliquid superest construendum §. 1. *inst. qui modo testa. infr.* Uade non incipienti, sed perficienti construere Ecclesiam acquiritur Juspatronatus; immo etiam si incipiens habuisset voluntatem perficiendi, & non perfecisset, nec alteri commississet, vel dedisset. unde perfici potuisset, sed passus fuisset alterum perficere, non acquireretur Juspatronatus; quia voluntas in his, quæ sunt Facti, puta ædificare, etiam si stet per mille annos in cogitatione non habetur pro facto, ita *Lambert. de Jurepatr. lib. 1. par. 1. quest. 4. Tondut. quest. Benefic. C. 144. num. 3. tom. 2.* Unde cum Cajus perfecit opus constructionis jam relictum à Titio, consideratur quoad effectum quasi si totum extrueret, idcirco ab Ecclesia ei conceditur Juspatronatus, idque maximè convenit, ut sic alii ad perficiendas Ecclesias jam coeptas alliciantur *Amostaz. de Causis Pii lib. 5. cap. 5. num. 60.*

3 Sed si Titius, & Cajus uno animo Ecclesiam construerent, & una pars fieret à Titio, & altera ab altero, ambo consequerentur Juspatronatus, & haberent voces æquales; quia sicuti si plures Ecclesiam dotaverint, sufficienter omnes sunt Patroni æqualiter, *Garz. part. 5. cap. 9. num. 53. Lambert. lib. 1. part. 1. artic. 6. quest. 3. à num. 4.* Ita dicendum est si plures construant, ut argumentatur idem *Amostaz. ubi supra num. 59.*

4 Et hic nota, quod ad hoc ut perficiens Ecclesiam acquirat Juspatronatus in præjudicium illius, qui ædificare cepit, requiritur, ut iste citetur, ratio est, quia quando alicui competit aliquod Jus, aut defensio, itaut impedire possit, ne actus fiat, uti est ille, qui incæpit ædificare Ecclesiam, qui volens per se ipsum illam perficere potest impedire, ne ab alio perficiatur: semper requiritur citatio etiam in notoriis. *Abb. in cap. Cum sit num. 31. & 32. & in cap. Ex ratione num. 15. & 16. de Appellat. ubi hoc probat per Text. in cap. Licet Episcopus de Præben. in 6. & cap. Ordinarii de offic. ordin. eodem lib. in quibus Juribus dicitur, quòd licet per ademptionem secundæ Ecclesiæ curatæ vacet prima ipso Jure, non tamen potest Episcopus illum spoliare citatione prius non facta, quia possit sibi defensio competere,*
Pars I.

Vivian. de Jurepatr. par. 2. lib. 11. cap. 4. num. 10. & 11. Dum non potest perficiens Ecclesiam ingredi possessionem ejusdem Ecclesiæ, quam alius ædificare incæpit, propria auctoritate, nec etiam auctoritate Judicis, nisi eo prius citato *L. Meminerint Cod. Unde vi, Ubert. de citat. cap. 7. num. 28. & cap. 2. num. 64. Rota decis. 185. num. 2. par. 2. recent.*

In Casu autem, quo ille, qui incæpit ædificare Ecclesiam sit incertus, & ignoretur tunc ad hoc, ut perficiens Ecclesiam in præjudicium illius acquirat Juspatronatus in eadem Ecclesia requiritur citatio generalis per Proclama, seu per Edictum contra incertos; *Ubert. de citat. cap. 7. numer. 349. & numer. 353. Rota decis. 449. num. 3. coram Coccin.*

ARGUMENTUM.

Ex Reædificatione Ecclesiæ acquiritur Juspatronatus, dummodo concurrant requisita, de quibus in Corpore.

SUMMARIUM.

- 1 Ad acquirendum Juspatronatus ex Reædificatione, quæ requirantur. Et num. 2. 3. 4.
- 5 Reædificans Ecclesiam dirutam, novam dicitur erigere Ecclesiam.
- 6 Reædificans Ecclesiam ex necessitate, & cum protestatione recuperandi expensas ab illa non acquirit Juspatronatus.
- 7 In reædificatione novæ Ecclesiæ, an quis uti possit camentis, & materialibus antiquis?

CASUS III.

Titius reædificavit, & construxit Ecclesiam A. reservando sibi Juspatronatus, ac ad illam pluries præsentavit Rectorem. Vacante nuper dicta Ecclesia idem Titius præsentavit ad illam Cajum. Episcopus verò prætendens dictam Ecclesiam esse liberam sub motivo, quòd non fuisset acquisitum Juspatronatus à Titio ratione Reædificationis instituit in ea Sempronium.

H

pronium.